

TALE

12. maj 2009

J.nr. 2009-0006615

2. kontor/CBJ

Beskæftigelsesministerens tale ved åbent samråd i kommunaludvalget den 20. maj 2009

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål V

”I et kommende åbent samråd bedes ministeren redegøre for, hvilke initiativer regeringen har tænkt sig at foretage for at imødegå den stigende arbejdsløshed i udkantsområderne senest eksemplificeret ved fyringerne hos Vestas.”

Besvarelse af samrådsspørgsmål V

Vi befinder os midt i en verdensomspændende finansiell og økonomisk krise. Vi befinder os i en situation, hvor ledigheden stiger over hele landet, men hvor nogle landsdele er særligt hårdt ramt. I fremtiden står vi derfor overfor store beskæftigelsespolitiske udfordringer.

Så hvor er vi på vej hen? Har ”Dansk økonomi kurs imod afgrunden?”, som Knud Heinesen udtrykte det under krisen i 1979.

Nej, det har den ikke. Situationen er en anden i dag. Dengang befandt Danmark sig i slutningen af et årti præget af oliekrise og et stort underskud på betalingsbalancen.

I dag – 30 år senere – befinder vi os i slutningen af et årti præget af succes. Vi har haft økonomisk vækst og flere år med konstant faldende ledighed. Pengene er ikke fosset ud af statskassen – vi har ført en fornuftig og ansvarlig økonomisk politik.

Derfor har vi nu overskud til at sætte skatten ned og sætte skub i økonomien. Det betyder ikke, at regeringen kan afværge den globale krise, men vi kan forhåbentlig begrænse skaderne. Og det gør vi på flere forskellige fronter. Lad mig bare nævne nogle af dem.

Regeringens samlede skattepolitik betyder allerede i år, at en faglært arbejderfamilie sparer godt 31.000 kroner. Til næste år slår forårspakken igennem. Så letter vi skatten på den sidst tjente krone med 7,5 procent. Det er en historisk stor lettelse.

Derudover har vi sikret hjælpepakker til erhvervslivet og bankerne, og vi fremrykker en række trafikinvesteringer. Vi har åbnet en pulje til renoveringer i private hjem. Og vi giver kommunerne mulighed for at lave investeringer for to milliarder kroner i år.

Disse og andre initiativer vil stimulere økonomien og øge beskæftigelsen. Der er tale om mange skridt, som får os langt, når det handler om at få hele Danmark – også udkantsområderne - helskindet igennem krisen.

Der er ganske vist nogle, der mener, at regeringen skal hoppe ud i krisen med samlede ben og sætte alt på et bræt med én stor forkromet vækstpakke. Dem, der påstår, at der findes en hurtig og nem løsning på krisen, stikker danskerne blå i øjnene. Tro mig! Hvis regeringen kunne ordne krisen ved at udskrive en stor check, så havde vi allerede gjort det!

Så nej, vi er ikke på vej mod afgrunden. Men vi har en lang strækning foran os, som er op ad bakke. Også når det kommer til at få de ledige i arbejde.

Beskæftigelsespolitikken kan hjælpe

Som beskæftigelsesminister står jeg naturligvis med en stor udfordring, nu, hvor ledigheden stiger. Heldigvis ligger der allerede en klar linje, som kan vise os vej ud af krisen.

Siden regeringen overtog magten i 2001, har vi fulgt kursen om at få ”flest muligt i arbejde – hurtigst muligt”. Og det er faktisk en kurs, der holder – takket være den aktive beskæftigelsespolitik.

Den aktive beskæftigelsespolitik har vist sig at være det bedste værn imod langtidsledighed og marginalisering. Det vil også gælde nu, hvor konjunkturerne er vendt og ledigheden er begyndt at stige.

Der er selvfølgelig folk, der stiller sig kritiske over for den aktive linje: ”Kan det virkelig betale sig at sætte tidligt ind over for de ledige, når udsigterne til at få et job alligevel er så lange”, spørger nogle?

Mit svar er helt klart: Ja, det kan godt betale sig!

For jo længere tid, man går ledig, jo større er risikoen for, at man aldrig kommer tilbage på arbejdsmarkedet igen. Det er det brutale faktum – også efter finanskrisen er fejlet ind over landet. Og det gælder uanset, hvem der er beskæftigelsesminister.

Vi ved også, at det hjælper at søge job fra første ledighedsdag. Næsten halvdelen [48 pct.] af dem, der kom på dagpenge eller kontanthjælp i januar, var i job igen inden udgangen af februar.

Nu er det, som sagt, en anden situation end den, vi har været vant til. Der bliver flere ledige om buddet, og der bliver færre ledige job. Men det betyder ikke, at man som ledig skal indstille jobsøgningen. Det betyder til gengæld, at jobsigtet

skal indstilles lidt bedre. Når målskiven bliver mindre – ja, så må vi sigte noget bedre.

Regeringen har derfor indgået en bred politisk aftale om at forbedre og målrette aktiveringen mere. Aftalen bygger på forslag fra LO og DA og åbner blandt andet for, at ufaglærte og kortuddannede kan uddanne sig til social- og sundhedshjælpere. Vi målretter altså de aktive tilbud mod områder med gode jobmuligheder.

Vi sætter ind før ledigheden rammer

Men vi stopper ikke her. Vi sætter også ind, allerede inden ledigheden melder sig.

Derfor skaber vi mere fleksible regler for arbejdsfordeling. Vi putter flere penge i varslingspuljen. Vi har oprettet et varslingsberedskab. Og vi sikrer bedre overvågning af udviklingen på arbejdsmarkedet.

De ekstra midler til varslingspuljen og oprettelsen af et nationalt varslingsberedskab giver jobcentrene bedre muligheder for at hjælpe dem, der er truet af ledighed. Forankringen i beskæftigelsesregionerne sikrer blandt andet, at indsatsen er koordineret på tværs af kommunerne, og at den går i gang straks efter, der er varslet fyringer. Formålet er at finde ny beskæftigelse til de varslede, allerede inden de er blevet ledige.

Dette er blandt andet sket i forbindelse med de 315 varslede fyringer på Vestas Vingefabrik i Nakskov. Allerede få timer efter gik Vestas, Lolland kommune og Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland i gang med at udarbejde en plan. Planen angiver, hvordan Jobcenter Lolland bedst hjælper de varslede medarbejdere med at finde et nyt arbejde.

I Jobcenter Ringkøbing-Skjern ruster man sig også til de ca. 700 fyringer fra Vestas i Lem. Blandt andet ved at hjælpe de varslede med at skifte til brancher såsom ældreplejen og turistindustrien.

Vi kan gøre meget, men der findes ikke nogen mirakelkur, når en stor virksomhed som Vestas rammes af massefyringer. Det rammer alt andet lige et udkantsområde hårdt, hvis områdets store virksomhed lukker eller varsler massefyringer.

Det betyder dog ikke, at kommunen i udkantsområdet står alene med problemet eller udgiften. Staten hjælper kommunerne, og kommunerne hjælper hinanden. Det gælder også, når kommunerne overtager ansvaret for de forsikrede ledige her til august.

For at sikre bæredygtigheden i den enkelte kommune ved særligt store udsving i ledigheden indfører regeringen nu en forsikringsordning, som kompenserer kommuner, der har en ledighedsudvikling, som er 5 procentpoint dårligere end landsdels gennemsnittet.

Også i regi af de regionale vækstfora er der hjælp at hente for udkantsområderne. Vækstfora arbejder for at skabe rammer og strukturer, der styrker den regionale vækst og erhvervsudvikling. De igangsætter innovation, ny teknologi, uddannelse og iværksætterier.

Danmark modtager hvert år 500 mio. fra EU, hvor minimum 35 procent kommer udkantsområderne til gavn. Disse midler suppleres krone for krone af kommunale, regionale, statslige eller private midler.

Jeg vil gerne afslutningsvis igen understrege, at regeringen ser med stor alvor på den økonomiske krise og de påvirkninger, den har i hele landet, også i udkantsområderne. Og jeg

kan oplyse, at økonomi- og erhvervsministeren og jeg har inviteret de regionale vækstfora og beskæftigelsesregionerne til en drøftelse i næste måned af den aktuelle økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation i hver af regionerne.